

prima instanță: (Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău) V. Gîrleanu
instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) D. Manole, Șt. Nița, An. Bostan

D E C I Z I E

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Gervas
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de societatea comercială ”Balpav” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a societății comerciale ”Dio-Plus” societate cu răspundere limitată împotriva societății comerciale ”Balpav” societate cu răspundere limitată privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016, prin care s-a restituit apelul declarat de către societatea comercială ”Balpav” societate cu răspundere limitată,

c o n s t a ț ă:

La 07 iulie 2015 societatea cu răspundere limitată ”Dio-Plus” a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată ”Balpav” prin care a solicitat încasarea din contul societății cu răspundere limitată ”Balpav” în beneficiul societății cu răspundere limitată ”Dio-Plus” a datoriei în sumă de 7000 lei, penalității în sumă de 6 300 lei, dobînzii de întîrziere în sumă de 2 605,97 lei, taxei de stat în sumă de 478,59 lei precum și toate cheltuielile de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, potrivit contractului nr. 31/2013 din 05 august 2013 și în baza facturii fiscale BV7374667 din 05 august 2013 reclamantului a livrat pîrîtului marfă în valoare de 20 790 lei, dintre care 13 790 lei a fost achitată.

În conformitate cu pct. 3.2. din contractul menționat supra, data livrării este data eliberării facturii fiscale. Potrivit pct. 4.1. al contractului menționat supra, amînarea plății pentru marfa livrată constituie 14 zile. Astfel, au relevat că, ultima zi pentru achitarea mărfii era stabilită conform contractului, 19 august 2013.

Conform pct. 4.2 din contract, pîrîtului i-a fost calculată penalitatea în sumă de 6300 lei, iar în conformitate cu prevederile art. 619 Cod civil, i-a fost calculată dobînda de întîrziere în sumă de 2 605,97 lei.

Pentru soluționarea prealabilă a litigiului la 14 aprilie 2015 pîrîtului i-a fost expediată o reclamație prin care i s-a solicitat executarea datoriei, însă pîrîtul neachitîndu-și datoria a solicitat efectuarea unei expertize, solicitînd să le fie schimbată roată livrată, întrucît este cu defect (f.d. 4,5).

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată "Dio-Plus" privind încasarea datoriei, s-a încasat din contul societății cu răspundere limitată "Balpav" în beneficiul societății cu răspundere limitată "Dio-Plus" datoria în mărime de 7000 lei, penalitatea în mărime de 6300 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 2605,97 lei, precum și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 478,59 lei, cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 1500 lei, în total 17 884,56 lei (f.d. 21).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 02 decembrie 2015 societatea cu răspundere limitată "Balpav" a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea hotărîrii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca nefondată. De asemenea au solicitat să fie scutiți de la plata taxei de stat (f.d. 24).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel înaintată de societatea cu răspundere limitată "Balpav", s-a explicat apelantului că dacă nu va prezenta cererea de apel motivată în termenul acordat, pînă la 09 februarie 2016, ora 10:00, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare (f.d. 34,35).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016 s-a restituit cererea de apel depusă de către societatea cu răspundere limitată "Balpav" împotriva hotărîrii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015, pe motiv că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel de prezentare a apelului motivat, cuprinse în încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 (f.d. 47-49).

La 22 iulie 2016 societatea cu răspundere limitată "Balpav" a depus cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului cu casarea integrală a încheierii instanței de apel din 15 martie 2016 a hotărîrii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015 ca fiind ilegale, cu trimiterea pricinii la rejudecare în prima instanță. De asemenea, recurentul a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

În motivarea cererii de recurs invocat că, în calitate de director al societății cu răspundere limitată "Balpav" s-a aflat într-o serie de deplasări de serviciu peste hotarele țării, de la începutul februarie 2016 pînă la 21 iunie 2016.

În scurtele întîlniri cu avocatul I. Lupașcu, acesta îl asigura că toate acțiunile procesuale necesare la cauza respectivă, au fost îndeplinite.

La întoarcerea acestuia din ultima deplasare, a încercat să contacteze avocatul, pentru ai comunica care este situația pe dosarul respectiv, însă avocatul nu răspundea la telefon.

La 08 iulie 2016 s-a întâlnit cu avocatul acestuia, care i-a comunicat că cererea de apel a fost restituită de instanța de apel, fapt ce a dus la desfacerea contractului de asistență juridică cu acesta.

Astfel, consideră că motivele expuse mai sus, justifică, repunerea în termenii de procedură a recurentului.

La 21 septembrie 2016 societatea cu răspundere limitată "Dio-Plus" a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs din 22 iulie 2016 ca tardivă.

Potrivit prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În acest sens, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul încheierii la 15 martie 2016.

Cererea de recurs a fost depusă la 22 iulie 2016, solicitând repunerea în termen de depunere a apelului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea privind repunerea în termen de depunere a recursului este neîntemeiată și recursul urmează a fi respins fiind depus cu omiterea termenului din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin încheierea din 15 decembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău nu a dat curs cererii de apel declarate de societatea cu răspundere limitată "Balpav" și s-a explicat apelantului că dacă nu va prezenta cererea de apel motivată pînă la 09 februarie 2016, ora 10:00 cererea de apel va fi restituită împreună cu toate actele fără examinare.

Potrivit avizului de recepție (f.d. 36) încheierea respectivă a fost recepționată de către societatea cu răspundere limitată "Balpav" la 03 februarie 2016.

În ședința din 09 februarie 2016, s-a prezentat avocatul Lupașcu Ion ca reprezentant al societății cu răspundere limitată "Balpav" împuternicit prin mandatul nr. 0876908 din 08 februarie 2016 (f.d. 38).

Fiind prezent, în ședința de judecată, avocatul Lupașcu Ion, reprezentantul societății cu răspundere limitată ”Balpav” a solicitat prelungirea termenului de depunere a apelului motivat, motivînd că la 08 februarie 2016 a încheiat contractul de asistență juridică (f.d. 39).

Prin încheiere protocolară s-a admis demersul cu privire la prelungirea termenului de depunere a apelului pînă la 01 martie 2016 (f.d. 40), fiind stabilită data pentru ședința următoare la 15 martie 2016, fapt adus la cunoștința avocatului Ion Lupașcu, conform recipisei (f.d. 41).

La 03 martie 2016 avocatul Ion Lupașcu, în interesele societății cu răspundere limitată ”Balpav” a solicitat cauza civilă pentru studierea acesteia (f.d. 42), cu care a luat cunoștință la 04 martie 2016 (f.d. 43).

În ședința de judecată din 15 martie 2016, a fost prezent reprezentantul societății cu răspundere limitată ”Balpav”, avocatul Ion Lupașcu care a solicitat un termen suplimentar de a prezenta cererea de apel (f.d. 45).

Prin încheierea din 15 martie 2016 Curtea de Apel Chișinău a restituit cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată ”Balpav” (f.d. 48,49).

Astfel, la ședința din 15 martie 2016, a fost prezent, reprezentantul recurentului și a cunoscut despre emiterea încheierii recurate.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1). Articolul 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. În acest context, art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, statuează că în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

După cum e relatat supra, Curtea de Apel Chișinău a acordat termen de depunere a cererii de apel motivată pînă la 09 februarie 2016, care a fost prelungit pînă la 03 martie 2016.

Deși, atît recurentul cît și reprezentantul acestuia, avocatul Ion Lupașcu cunoșteau despre cerințele impuse de către instanța de apel nu le-au executat în termenul prevăzut de lege. Mai mult, au depus cererea de recurs peste 4 luni de la pronunțarea acesteia.

Potrivit mandatului seria MA nr. 0876908, avocatul Ion Lupașcu a fost împuternicit de către societatea cu răspundere limitată ”Balpav” să depună cerere de apel.

Reprezentantului societății cu răspundere limitată ”Balpav” avocatul Ion Lupașcu, instanța de apel i-a acordat termen de a face cunoștință cu materialele cauzei, de a întocmi și a depune cereri de apel și de recurs, or prezentarea unor probe suplimentare nu poate fi un impediment la scrierea unui cereri de apel motivate, cu solicitarea de a amîna ulterior examinarea apelului pentru depunerea probelor suplimentare.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt

obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Suplimentar conchidem că, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În cauza Ponomaryov către Ucraina, Curtea a notat că, sistemele legale ale multor state prevăd posibilitatea extinderii termenelor procedurale dacă există motive valabile care să justifice acest lucru. În același timp, dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare o asemenea decizie ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucura de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen.

Subsecvent, reținem că, conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

Or, fiind persoană interesată în examinarea acestei cauze, urma să se intereseze care este soluția luată de instanța de judecată, după depunerea cererii de apel (cazul Van Harn versus Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Melnic contra Moldovei a constatat că, recursul trebuia depus de către o parte în proces în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova („CPC”). Sarcina Curții este să determine dacă această procedură a fost aplicată într-un mod compatibil cu articolul 6 al Convenției, inclusiv cu principiul securității raporturilor juridice. În același timp, Curtea trebuie să țină cont că responsabilitatea de a interpreta prevederile legislației interne revine, în primul rînd, instanțelor judecătorești naționale (a se vedea Waite and Kennedy v. Germany [GC], nr. 26083/94, 18 februarie 1999, § 54).

Toto în acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Statuat că, că, ”...în conformitate cu articolul 316 al CPC, în vigoare la acea dată, deciziile judecătorești pronunțate de către instanța de apel deveneau irevocabile după expirarea termenului de depunere a recursului. Conform articolului 305 al aceluiași Cod, „termenul de recurs este de 15 zile”. Articolele 314, 284 și 114 ale CPC prevăd că, în cazul în care părțile au omis termenul prevăzut pentru declararea recursului, instanța de recurs urmează să-l respingă ca fiind depus cu depășirea termenului sau să aducă motive pentru repunerea în termen. 40. În această cauză, Curtea notează că, deoarece reprezentantul Ministerului a fost prezent la procedurile de la Tribunalul Chișinău din 5 februarie 2002, termenul de declarare a recursului a expirat la 20 februarie 2002. Prin urmare, decizia din 5 februarie 2002 a devenit irevocabilă prin necontestare în termenul stabilit de lege. De asemenea, Curtea notează că, deși recursul a fost depus abia la 8 aprilie 2002, adică cu 47 de

zile după expirarea termenului prevăzut de lege pentru depunerea recursului, reprezentatul Ministerului nu a prezentat nici un motiv al omiterii termenului, precum nici Curtea de Apel nu a examinat chestiunea repunerii în termen și nici nu și-a motivat decizia sa ....”.

Dacă să aplicăm *mutatis mutandis*, constatările Curții în prezenta cauză, atunci menționăm că, la ședința din 15 martie 2016, reprezentantul recurenteii, avocatul, Ion Lupașcu împuternicit în modul stabilit de lege, a fost prezent la examinarea cauzei și pronunțarea hotărârii, respectiv, prin prisma obligației de informare, Curtea constată că recurenta urma să cunoască despre hotărârea emisă și să se conformeze prevederilor Codului de procedură civilă pentru a depune recursul în termenul prevăzut de lege.

Suplimentar, instanța de recurs consideră că, recurenta nu a prezentat nici o probă plauzibilă care să justifice repunerea în termen, or în caz contrar se lezează dreptul celeilalte părți la un recurs efectiv.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge cererea societății comerciale ”Balpav” societate cu răspundere limitată privind repunerea în termen de recurs.

Se respinge recursul declarat de societatea comercială ”Balpav” societate cu răspundere limitată, fiind depus cu omiterea termenului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judcători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Copia corespunde originalului

Dumitru Mardari